

**Kúria
ítélete**

Az ügy száma: Bfv.III.927/2018/7.

A határozat szintje: felülvizsgálat

A tanács tagjai: Dr. Székely Ákos, a tanács elnöke
Dr. Sebe Mária, előadó bíró
Dr. Márki Zoltán, bíró

Az eljárás helye: Budapest

Az eljárás formája: tanácsülés

Az ülés napja: 2018. november 21.

Az ügy tárgya: járművezetés ittas állapotban vétsége

Terhelt: terhelt

Első fok: Kiskőrösi Járásbíróság, 4.B.351/2017/4., ítélet, tárgyalás,
2018. január 8. (jogerős: 2018. január 11.)

Az indítvány előterjesztője: Bács-Kiskun Megyei Főügyészség

Az indítvány iránya: a terhelt javára

Rendelkező rész

Az ittas állapotban elkövetett járművezetés vétsége miatt a terhelt ellen folyamatban volt büntetőügyben a Bács-Kiskun Megyei Főügyészség által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálv a Kúria a Kiskőrösi Járásbíróság 4.B.351/2017/4. számú ítéletét a büntetést kiszabó részében megváltoztatja annyiban, hogy a terhelttel szemben 50 (ötven) napi tétel pénzbüntetést szab ki, egy napi tétel összege 1.000 (egyezer) forint. Az így kiszabott pénzbüntetés összege összesen 50.000 (ötvenezer) forint.

A pénzbüntetés meg nem fizetése esetén való átváltoztatásra vonatkozó rendelkezést mellőzi.

Egyebekben a felülvizsgálattal megtámadott ítéletet hatályában fenntartja.

Elrendeli a terhelt által befizetett 120.000 (százhuszezer) forint pénzbüntetésből 70.000 (hetvenezer)

forint különbözetnek a befizetéstől a visszatérítés időpontjáig eltelt időre számított mindenkori kamatával együtt a terheltnek történő visszatérítését.

A felülvizsgálati eljárás során felmerült 15.000 (tizenötezer) forint bünygi költséget az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

I.

- [1] A Kiskörösi Járásbíróság a 2017. november 8-án tárgyalás mellőzésével meghozott 17.Bpk.355/2017/3. számú végzésével a terhelttel szemben ittas járművezetés vétsége [Btk. 236. § (1) bekezdés IV. fordulat] miatt 50 napi tétel pénzbüntetést és B járműkategóriára vonatkozóan 6 hónapi közúti járművezetéstől eltiltást szabott ki. A pénzbüntetés napi tételének összegét 2.500 forintban állapította meg.
- [2] A végzéssel szemben tárgyalás tartása iránt kizárólag a terhelt terjesztett elő kérelmet.
- [3] A Kiskörösi Járásbíróság 2018. január 8-án tárgyalást tartott az ügyben, hatályon kívül helyezte a tárgyalás mellőzésével hozott végzést, majd 4.B.351/2017/4. számú ítéletével a terheltet bűnösnek mondta ki járművezetés ittas állapotban vétségében [Btk. 236. § (1) bekezdés], és ezért 120 napi tétel pénzbüntetésre és 3 hónapra B kategóriára vonatkozóan a közúti járművezetéstől eltiltásra ítélte. A pénzbüntetés napi tételének összegét 1.000 forintban állapította meg, és a közúti járművezetéstől eltiltás tartamába beszámította a 2017. október 27. napjától 2018. január 8. napjáig eltelt időt.

II.

- [4] A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen a Bács-Kiskun Megyei Főügyészség 2018. május 30-án BF.591/2018/1. szám alatt, az 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban korábbi Be.) 416. § (1) bekezdés d) pontjára alapítva a terhelt javára terjesztett elő felülvizsgálati indítványt.
- [5] Indokai szerint a bíróság által kiszabott pénzbüntetés napi tételszámának meghatározása a korábbi Be. 549. § (4) bekezdésében meghatározott súlyosítási tilalomba ütközik, mivel a terhelt terhére bejelentett kérelem hiányában a tárgyalás mellőzésével hozott végzés szerinti pénzbüntetés nem lett volna súlyosítható, és az egy napi tétel összegének enyhítése mellett a napi tételek számának felemelése - annak ellenére, hogy a pénzbüntetés teljes összege 5.000 forinttal kevesebb lett - egyértelműen a terhelt hátrányára szolgált.
- [6] Indítványozta a határozat megváltoztatását és a terhelttel szemben kiszabott pénzbüntetés napi tételszámának enyhítését.
- [7] A Legfőbb Ügyészség BF.752/2018/1-I. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt kiegészítéssel tartotta fenn. Rámutatott, hogy a hatályos Be. 649. § (2) bekezdés e) pontja szerint a súlyosítási tilalom megsértésével hozott ügydöntő határozat ellen eljárási szabálysértés miatt felülvizsgálatnak van helye. Bár a hatályos törvény e helyütt a büntetővégzés kapcsán kifejezetten nem utal a Be. 746. § (5) bekezdésére, a Be. 595. §-a tartalmilag egyezően szabályozza a korábbi törvénnyel a hátrányosabb (a korábbi törvényi szóhasználattal súlyosabb) büntetés, illetve intézkedés fogalomkörét. A Be. 10. § (3) bekezdésében írtakra figyelemmel a hátrányosabb büntetés vagy intézkedés fogalmába szükségképpen beletartozik a súlyosabb szankció alkalmazásának tilalma.
- [8] Ebből következően a fenti előírás megszegése a súlyosítási tilalom megsértéseként értékelendő. A

megtámadott határozat megváltoztatását és a törvénynek megfelelő határozat meghozatalát, a pénzbüntetés napi tételszámának leszállítását, ezt meghaladóan a határozat hatályában fenntartását indítványozta.

III.

- [9] A terhelt javára benyújtott felülvizsgálati indítványt a Kúria a Be. 660. § (1) bekezdése alapján tanácsülésen bírálta el.
- [10] Előrebocsátja a Kúria, hogy a korábbi Be. 423. § (2) bekezdése és a Be. 659. § (2) bekezdése alapján egyaránt a megtámadott határozat meghozatala idején hatályos jogszabályok alapján kell a felülvizsgálati indítványt elbírálni. Ugyanakkor rögzíthető, hogy - amint az alább, a hivatkozott jogszabályhelyekből következik - úgy a korábbi Be., mint a hatályos Be. szerint egyaránt alapos az indítvány.
- [11] A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, a Be. 648. §-a valamennyi felülvizsgálati okra kiterjedően rögzíti, miszerint felülvizsgálatnak csak a bíróság jogerős ügyszólatára határozata ellen van helye, és kizárólag a Be. 648. § a)-c) pontjában megjelölt anyagi és eljárásjogi okokra hivatkozással vehető igénybe, a felülvizsgálati okok törvényi köre nem bővíthető.
- [12] A törvényi feltételeknek megfelelő [a Be. 649. § (1) bekezdésében felsorolt] törvényes ok a felülvizsgálatra, ha a bíróság a büntető anyagi jog szabályainak megsértésével állapította meg a terhelt bűnösségét [Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpont], illetve ha a bűncselekmény törvénysértő minősítése miatt, vagy a Btk. más szabályainak megsértésével [Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpont] szabott ki törvénysértő büntetést. A felülvizsgálatot lehetővé tevő eljárási szabálysértéseket a törvény kimerítően felsorolja [Be. 649. § (2) bekezdés a)-d) pont].
- [13] A Kúria alaposnak találta a felülvizsgálati indítványt az eljárási szabálysértésként felhívott súlyosítási tilalom megsértése [Be. 648. § b) pont, 649. § (2) bekezdés d) pont] tekintetében.
- [14] A korábbi Be. 354. § (1) bekezdésében foglalt általános szabály értelmében a terhelt büntetését, illetve a büntetés helyett alkalmazott intézkedést súlyosítani csak akkor lehet, ha a terhelt fellebbezést jelentettek be. A fenti törvényhely (2) bekezdése szerint a terhelt terhelt bejelentett fellebbezésnek azt kell tekinteni, ami a bűnösségének megállapítására, bűncselekményének súlyosabb minősítésére, a büntetésének súlyosítására, illetve a vele szemben büntetés helyett alkalmazott intézkedésnél súlyosabbnak a megállapítására, vagy az ilyen intézkedés helyett büntetés megállapítására irányul.
- [15] A tárgyalás mellőzésével folytatott eljárásra vonatkozó speciális szabály [a korábbi Be. 549. § (4) bekezdése] alapján is azt kell a terhelt terhelt bejelentett fellebbezésnek tekinteni, ami bűncselekményének súlyosabb minősítésére, büntetésének súlyosítására, illetve a vele szemben büntetés helyett alkalmazott intézkedésnél súlyosabb megállapítására, vagy az ilyen intézkedés helyett büntetés megállapítására irányul. A tárgyalás mellőzésével hozott végzésre (büntetővégzésre) az ítéletre vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni [korábbi Be. 544. § (3) bekezdés - Be. 739. § (2) bekezdés]. Az előbbi ugyan nem állapít meg bűnösséget, de a büntetőjogi felelősség megállapításával egy tekintet alá eső ügyszólatára határozat.
- [16] A kizárólag a terhelt kérelmére tartott tárgyalás eredményeként a tárgyalás mellőzésével hozott (hatályon kívül helyezett) végzésben kiszabott büntetés tekintetében a súlyosítás tilalmát csak az oldhatja fel, ha a tárgyaláson olyan bizonyíték merül fel, amelynek alapján megállapított új tény a cselekmény súlyosabb minősítését eredményezi, vagy jelentősen súlyosabb büntetés kiszabásának szükségességét veti fel [korábbi Be. 549. § (4) bekezdése].
- [17] A Be. C. Fejezetében szabályozott büntetővégzés meghozatalára irányuló eljárás speciális

szabálya - a korábbi szabályozással egyezően - az esetleges súlyosítást a tárgyaláson felmerült új bizonyítékhoz, s ennek kapcsán új tény megállapításához köti [Be. 739. § (1) bekezdésére figyelemmel a Be. 746. § (5) bekezdés]. Eszerint a bíróság a terhelt terhére szóló kérelem hiányában akkor szabhat ki hátrányosabb büntetést, illetve alkalmazhat hátrányosabb intézkedést, ha a tárgyaláson új bizonyíték merült fel és ennek alapján olyan új tényt állapít meg, amelynek folytán a büntetővégzésben meghatározottnál súlyosabb minősítést kell alkalmazni, vagy jelentős mértékben hátrányosabb büntetést kell kiszabni, illetve intézkedést kell alkalmazni.

- [18] A súlyosítási tilalom alapszabályát az ítélezési gyakorlat következetesen a józan ész alapján, félreérthetetlen módon értelmezi, miszerint a súlyosítási tilalom lényege, hogy a felülbíráló bíróság a terheltre a felülbírált ítéletnél a büntetőjogi főkérdésekben hátrányosabban nem rendelkezhet, a bűnösség egyező megállapítása mellett pedig a büntetést nem súlyosíthatja. A súlyosítás folytán tehát a terhelt a büntetőjogi főkérdések tekintetében hátrányosabb helyzetbe kerül.
- [19] A jelen ügyben a tárgyaláson új bizonyíték nem merült fel, és a bíróság olyan új tényt sem állapított meg, amelynek folytán súlyosabb minősítést kell alkalmazni, vagy jelentős mértékben súlyosabb büntetést kell kiszabni. A bíróság jogerős ítéletében és a tárgyalás mellőzésével meghozott végzésében megállapított tényállás lényegében megegyezik, utóbbi a büntetéskiszabás szempontjából releváns tény, a terhelt családi állapota tekintetében tartalmaz új ténymegállapítást. Ugyanakkor a tárgyaláson kiszabott pénzbüntetés - annak ellenére, hogy annak végső összege (a napi tételek számának és a napi tételnek megfelelő pénzösszeg szorzata) alacsonyabb lett - hátrányosabb a terheltre, mivel meg nem fizetése esetén, szabadságvesztésre átváltoztatásakor hosszabb tartamú (50 helyett 120 napi) fogházbüntetést kellene letöltenie. Ezt nem kompenzálja, hogy a bíróság a járművezetéstől eltiltás mértékét csökkentette.
- [20] Ebből következően a korábbi Be. 549. § (4) bekezdésében meghatározott feltételek hiányában a terhelttel szemben az ítéletben hátrányosabb büntetés kiszabására a súlyosítási tilalom megsértésével került sor [Be. 648. § (2) bekezdés e) pontja].
- [21] A Kúria a Be. 662. § (2) bekezdés d) pontja szerint a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott, súlyosítási tilalom megsértésével hozott határozatot megváltoztatta, és a törvénynek megfelelően a pénzbüntetés napi tételeinek számát az alapügyben tárgyalás mellőzésével hozott határozatban foglalttal egyezően határozta meg.
- [22] Ezt meghaladóan a határozatot hatályában fenntartotta [Be. 662. § (1) bekezdés a) pont].
- [23] A felülvizsgálati eljárásban a kirendelt védő felkészülési díjaként [a 32/2017. (XII. 27.) IM rendelet (2) és (3) bekezdései alapján] felmerült bűnügyi költséget a Be. 664. § (1) bekezdése szerint az állam viseli.
- [24] A jogerősen kiszabott pénzbüntetést a terhelt 2018. február 20-án maradéktalanul megfizette. Figyelemmel arra, hogy a rendkívüli jogorvoslat folytán hozott határozat alacsonyabb mértékű pénzbüntetést tartalmaz, a Be. 856. § (2) bekezdése szerint a befizetett összeg és az alacsonyabb mértékű kötelezés közötti különbözetet a befizetéstől a visszatérítés időpontjáig eltelt időre számított mindenkor kamatával együtt vissza kell téríteni a terheltnek.

IV.

- [25] A fellebbezés és a felülvizsgálat kizártságára vonatkozó figyelmeztetés a Be. 653. § (1) bekezdése értelmében, figyelemmel a Be. 617. §-ára, a Be. 614. § (2) bekezdésén, illetve a 650. § (1) bekezdés b) pontján alapul.

Budapest, 2018. november 21.

Dr. Székely Ákos s.k. a tanács elnöke, Dr. Sebe Mária s.k. előadó bíró, Dr. Márki Zoltán s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő
BÉ